

NLB
Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

ÅRSRAPPORT 2008

Innhold

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek 2008	3	Plandokumenter	18
NLBs organisasjon	4	Redegjørelse om etiske retningslinjer for statstjenesten	18
Lokalisering	4	Integrering / inkludering av personer med innvandrerbakgrunn	18
Intern organisering	4	Redegjørelse om likestilling	18
Administrasjonsavdelingen	4	Redegjørelse om oppfølging av IA-avtalen	18
Avdeling utlån/formidling	4	Redegjørelse om systematiske brukerundersøkelser	18
Produksjonsavdelingen	4	Redegjørelse for virksomhetens miljøarbeid	19
Styret	4	Utfordringer for NLB i 2009	19
Årsregnskap	5	Styrebehandlet	19
Tildelingsbrev og rundskriv	6		
Tilskuddsordninger	6		
Resultatrapport	7		
Hovedmål	7		
Resultatmål	8		
Formidling	9		
Produksjon	12		
Studenttjenesten	15		
Nasjonalt ansvar	15		
Utvikling	17		

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek 2008

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (NLB) er en ledende leverandør av informasjons- og litteraturtjenester til synshemmede og andre lesehemmede, og bidrar dermed til å gi alle lik tilgang til litteratur. NLB produserer og låner ut folkebibliotekrelevant litteratur i blindeskrift og som lydbøker. I tillegg produserer og formidler biblioteket studielitteratur for studenter ved universiteter, høyskoler og fagskoler. NLB legger vekt på å tilby et variert utvalg litteratur, som i stor grad gjenspeiler det norske litterære landskap og det tilbud som finnes i norske folkebibliotek. All lyd- og blindeskriftproduksjon, samt utlån av lydbøker er digitalt basert. Fra 2003 har NLB administrert og utført utskriftstjeneste for døvblinde.

ØKT TILGJENGELIGHET – SLUTT PÅ VENTELISTER FOR LYDBØKER

Ny lydbokavtale, mellom staten på den ene siden og rettighetshaverne på den andre, har fjernet den kunstige begrensningen av antall samtidige eksemplarer som hang igjen fra den tiden da kassett var hovedmedium. NLB betjener en avgrenset brukergruppe og kan derfor produsere et ubegrenset antall samtidige eksemplarer av egenproduserte lydboktitler. For lånerne innebærer det at de ikke lenger må vente på etterspurte titler det tidligere kunne være ventelister på.

STERKE UTLÅNSTALL

NLB har lagt bak seg nok et år med sterk utlånsvekst. Utlånet av folkebiblioteklitteratur i lydbokformat økte med 17 prosent fra i fjor. Økningen i utlånet av blindeskriftbøker er på 27 prosent, og utlånsøkningen for studielitteratur er på 33 prosent.

KRAFTIG PRODUKSJONSØKNING

- Produksjonen av innlest folkebiblioteklitteratur i lydbokformat økte i 2008 med 46 prosent til 555 titler
- Folkebiblioteklitteratur i lydbokformat – produsert med talesyntese, eller ved tradisjonell innlesning viser en samlet produksjonsøkning på 92 prosent. Om lag halve økningen kan tilskrives at vi har begynt med en daglig utgivelse av Aftenposten.
- Produksjonen av studielitteratur i lydbokformat økte med 45 prosent til 517 titler.

NLB UTVIKLER NY TALESYNTESE

- NLB er godt i gang med å utvikle en forbedret norsk talesyntese. En stadig større del av studielitteraturen produseres ved bruk av syntetisk tale, og behovet for en bedre talesyntese er stort. Utviklingsarbeidet foregår i samarbeid med TPB (Talboks- og punkt-skriftsbiblioteket). Kunnskapsdepartementet bevilget i

2008 1 million kroner til styrking av NLBs tjeneste rettet mot studenter. En stor del av midlene benyttes til dette prosjektet. Ny talesyntese vil medføre forbedret kvalitet og en økning i denne type produksjoner, både når det gjelder studielitteratur, aviser og tidsskrifter.

STUDENTTJENESTEN – ØKT TILGANG OG NYE BRUKERGRUPPER

- Andelen av lydbøker produsert med talesyntese har økt, og produksjonstiden for studielitteraturen har gått ned. Det innebærer en kvalitetsheving i tjenesten rettet mot syns- og lesehemmede studenter.
- I samarbeid med Nasjonal pådriver (se www.universell.no) har NLB tatt initiativ til et samarbeid med universitets- og høyskolesektoren for å styrke lærestedenes tilbud til studenter med behov for tilrettelagt litteratur. En ny samsøktjeneste vil bli tilgjengelig via NLBs hjemmesider, og gi det enkelte lærested mulighet til full oversikt over igangsatte og ferdige produksjoner både ved NLB og TPB.

BLINDESKRIFT – STYRKET SAMARBEID GIR ØKT TILBUD

- NLB og Blindes trykkerier er i gang med et prosjekt for utprøving av nye metoder for produksjon og distribusjon av blindeskrift. Noveller og nyhetsbrev i blindeskrift skal trykkes og distribueres fra Blindes trykkerier. NLB står for all tilrettelegging frem til trykking. I løpet av 2009 er det intensjonen at samarbeidsprosjektet skal utvides til også å omfatte bøker i blindeskrift.
- NLB tilbyr abonnement på tre nye tidsskrifter i punkt. Samarbeidsprosjektet skal bedre blindeskriftleserne tilgang til litteratur ved at antall produserte titler skal økes, og eksemplarer produseres etter behov. Det blir dermed slutt på ventelister også for blindeskriftbøker.

BRUKERUNDERSØKELSE – VISER STOR BRUKERTILFREDSHET

- I samarbeid med Sentio Research Norge har NLB gjennomført en brukerundersøkelse blant lydboklånerne. 500 av NLBs aktive lydboklånerne ble intervjuet. Undersøkelsen viser stor grad av tilfredshet med NLBs tilbud. Det gjelder både utvalget av litteratur og kontakten med førstelinjetjenesten.

KONFERANSE OM TILRETTELAGT LITTERATUR

- I samarbeid med Norsk DAISY-konsortium (NDK) arrangerte NLB i juni 2008 den internasjonale konferansen DAISY – the Best Way to Read. Konferansen fant sted i forbindelse med styremøte og generalforsamling for DAISY Consortium (DC) som i 2008 var lagt til Oslo. Konferansen samlet 150 deltakere fra inn- og utland.

NLBs organisasjon

NLB er en statsinstitusjon underlagt Kultur- og kirke-departementet. Institusjonen skal yte bibliotekjenester til blinde, svaksynte og andre lesehemmede. NLB produserer og låner ut folkebibliotekrelevant litteratur i blindeskrift og som lydbøker i DAISY-format. Biblioteket tilbyr et bredt utvalg av skjønnlitteratur og sakprosa for barn, ungdom og voksne. NLB produserer i tillegg studielitteratur for universiteter, høyskoler og fagskoler.

NLB hadde per 31.12.2008 47 ansatte. 76 personer var i tillegg engasjert som innlesere og tekstkonsulenter.

Direktør er Øyvind Engh

LOKALISERING

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek holder til i Oslo, i bygget Halvbroen, et tilbygg til Nasjonalbiblioteket. NLB er samlokalisert med Nasjonalbiblioteket, Språkrådet, ABM-utvikling og Norsk lokalhistorisk institutt.

INTERN ORGANISERING

NLB er organisert med tre avdelinger som ledes av seksjonssjefer. Frem til 01.01.08 hadde NLB avdelingskontorer i Trondheim og Bergen. Oppgavene som tidligere ble utført ved avdelingskontorene er overført til Oslo. Tre av de tidligere totalt seks filialansatte er fortsatt ansatt i NLB. Av de øvrige har én fått fast stilling i annen virksomhet, én er ved årsskiftet i et vikariat og én er uten arbeid. NLB har inngått en avtale som sikrer disse medarbeiderne oppfølging fra et rekrutteringsfirma frem til de er i fast arbeid eller er over i annen varig ordning.

ADMINISTRASJONSAVDELINGEN

Administrasjonsavdelingen er tillagt hovedansvar for IKT, økonomi, personal, arkiv og drift av NLBs lokaler.

AVDELING UTLÅN/FORMIDLING

NLBs førstelinjetjeneste ligger under Avdeling utlån/formidling. Avdelingen yter bibliotekjenester overfor alle NLBs brukergrupper. Både studenttjenesten og folkebibliotekjenesten hører inn under denne avdelingen. Avdelingen har ansvar for bokvalg og øvrig bibliotekfaglig innhold. Videreutvikling av formidlings- og utlånsprosesser, oppfølging av biblioteksystemet Bibliofil, samt utvikling og drifting av NLBs hjemmesider er andre sentrale ansvarsområder.

PRODUKSJONSAVDELINGEN

Produksjonsavdelingens hovedansvar er å produsere lydbøker, blindeskriftbøker og andre tilrettelagte formater for NLBs brukergrupper. Avdelingen er også NLBs viktigste teknologiske utviklingsenhet.

STYRET

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek har et styre oppnevnt av Kultur- og kirke-departementet. Styret har en leder og syv medlemmer, hvorav tre er oppnevnt etter forslag fra Norges blindeforbund, og ett oppnevnt etter forslag fra de ansatte i NLB. Disse fire har personlige vararepresentanter, mens de departementsoppnevnte medlemmene har tre vararepresentanter som ikke er personlige.

Medlemmer oppnevnt av departementet:

Leder: Fred Arne Ødegaard, National Expert at the EU Commission, Policy Developer
Nestleder: Lisbeth Tangen, bibliotekdirektør NTNU
Tone Moseid, avdelingsdirektør ABM-utvikling
Helena Kettner Rudberg, biblioteksjef Sjukhusbiblioteken i Sörmland

Medlemmer foreslått av Norges blindeforbund:

Gunnar Haugsveen, generalsekretær Norges blindeforbund
Elisabeth Israelsen, sentralstyremedlem i Norges blindeforbund
Siri Bjerkestrand, studieveileder UiB

Ansattes repr.: Pål Hals

Saker

Styret har avholdt 5 møter, og behandlet 64 saker. Hvert møte har faste saker som regnskap, utlåns- og produksjonsstatistikker og utviklingsprosjekter. I tillegg har styret behandlet blant andre følgende saker:

- Budsjett, virksomhetsplan og årsrapport
- Avsluttet saken om nedleggelsen av kontorene i Bergen og Trondheim
- Disponering av midler mottatt fra Kunnskapsdepartementet
- Utvikling av ny norsk talesyntese
- Samarbeide med universitets- og høyskolesektoren mht tilrettelegging for studenter med synshemming
- Avvikling av DAISY-konferanse, samt generalforsamling og styremøte for DAISY Consortium (DC)

Årsregnskap

Årsrapport for 2008 er utarbeidet i tråd med de krav som er presentert i tildelingsbrev 14.12.07. Rapporten er behandlet av styret for Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek 06.02.09.

	Regnskap	Budsjett
Bevilget ramme	-40.045.000	-40.045.000
Salg (merinntekt fra kap 3326 post 01)	-106.400	-200.000
Overført fra 2008	-299.000	-298.000
Overført fra KD	-1.010.000	-1.000.000
Refusjon ifm lønnsoppgjør	-1.052.000	-550.000
Refusjoner ifm sykelønn og permisjoner	-285.027	-175.000
Total ramme	-42.797.427	-42.268.000
11 Lønn faste	15.160.815	14.554.338
12 Lønn ekstrahjelp	1.290.338	1.848.445
13 Lønn engasjement	6.108.316	5.770.000
14 Styrer og utvalg		85.000
18 Arbeidsgiveravgift	3.154.804	3.138.347
Totale lønnskostnader	25.714.272	25.396.130
21 Maskiner, EDB utstyr	3.180.237	3.161.994
22 Driftskostnader produksjon	1.467.833	1.581.373
23 Reiser, kurs, velferd	1.764.191	1.782.130
24 Kontordrift / programvare	1.719.823	1.880.846
25 Kjøp av tjenester	2.791.553	1.991.699
26 Kontingenter, vederlag til LINO	1.282.196	1.255.773
27 Vedlikehold maskiner	392.307	278.922
28 Vedlikehold hus, og inventar	0	15.000
29 Husleie, strøm	4.002.499	4.091.362
Totale driftskostnader	16.600.637	16.039.099
Totale kostnader	42.314.909	41.435.229
Resultat (-mindreforbruk)	-482.518	-832.771

TILDELINGSBREV OG RUNDSKRIV

NLB har mottatt følgende dokumenter fra KKD vedrørende budsjett 2008.

Foreløpig tildelingsbrev av 05.11.07

Endelig tildelingsbrev fra KKD av 14.12.07

Endring i tildelt budsjettramme i brev fra KKD 18.03.08

Fastsettelse av endelige budsjettramme i brev fra KKD av 24.10.08

Forklaring av avvik i regnskapstall i forhold til den tildelte rammen

Totalt har NLB et mindreforbruk på kr 483' som søkes overført til 2009. Det meste av dette skyldes prosjekter som er satt i gang 2008, og som forventes ferdig våren 2009.

Kap 3326 post, 01

NLB hadde et inntektskrav på 50'. NLBs ordinære inntekter ble kr 156'. Økningen skyldes en økning i leverte tjenester til andre offentlige institusjoner, samt en avtale om levering av tjenester knyttet til regnskaps- og personalsystem til Norsk lokalhistorisk institutt.

Kap 326 Post 01

I det endelige tildelingsbrevet var bevilgningen på kr 40.045. I tillegg fikk NLB overført mindreforbruket fra 2007 med 299' og fikk lønnskompensasjon med kr 1052'. Totalt 41.396'. I tillegg ble det overført 1.000' fra Kunnskapsdepartementet. Salg og refusjoner ble totalt 529' høyere enn forventet. Det endelige resultatet gir et mindreforbruk på 483', som NLB har bedt om å få overført til 2009.

Post 1-1: Personalkostnader

Totalt balanserer regnskapet med budsjettet med 318' mer enn budsjettet. Årsaken er større økning enn forventet i omfanget av innleste lydbøker for studenter.

Post 1-2 Driftskostnader

Merforbruket på driftskostnadene på kr 879' skyldes sin helhet prosjektet Filibuster. Prosjektet går ut på å lage en ny norsk talesyntese basert på en svensk versjon utviklet av TPB (Talbooks och punktskriftsbiblioteket) i Sverige. NLB mottok 1.000' fra Kunnskapsdepartementet hvorav det meste har gått til dette prosjektet.

TILSKUDDSORDRINGER

NLB forvalter et tilskudd til Offentlig utvalg for blindeskrift, OUB.

Post 78 Ymse faste tiltak:

Offentlig utvalg for blindeskrift (OUB)

Tildelt bevilgning i brev av 14.12.2008.

Endelig tildelingsbrev

kr 653.000

Regnskap viser

kr 614.802

Mindreforbruk

kr 38.198

Resultatrapport

HOVEDMÅL

Hovedmålene for Regjeringens kulturpolitikk er trukket opp i budsjettproposisjonen for 2008. Hovedmålene for Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek er i 2008 følgende:

Hovedmål 1: Formidling

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal bidra til at syns- og lesehemmede har bibliotekstjenester av samme omfang og kvalitet som andre. Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal både opprettholde og videreutvikle egen formidlingstjeneste og arbeide for at tilrettelagt litteratur og informasjon formidles gjennom biblioteknettverket i Norge. Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal vektlegge utadrettet litteraturformidling og lesestimulering, særlig overfor barn og unge i målgruppen. Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal administrere og utføre utskriftstjeneste for døvblinde.

Hovedmål 2: Produksjon

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal opprettholde et høyt, effektivt produksjonsnivå med riktig kvalitet, basert på oppdatert teknologi.

Hovedmål 3: Studenttjeneste

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal være en kompetanseressurs for syns- og lesehemmede studenter. Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal være en serviceinnstilt samarbeidspartner for enkeltbrukere, brukerorganisasjoner og andre offentlige virksomheter som bibliotek og undervisningsinstitusjoner. Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal bidra til å koordinere produksjonsmiljøene for tilrettelagt litteratur for studenter med tanke på gjensidig bruk av teknologi og utveksling av produksjoner.

Hovedmål 4: Nasjonalt ansvar

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal ha et nasjonalt ansvar innen sitt spesielle fagområde for veiledning, produksjon og formidling av litteratur til synshemmede og andre lesehemmede, andre institusjoner, brukerorganisasjoner og offentlige etater. Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal gjennom internasjonale kanaler være pådriver og kvalitetssikrer for å sikre et optimalt tilbud av tjenester for de relevante målgruppene.

Hovedmål 5: Utvikling

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal være aktiv i utviklingen av tjenester og bruk av ny teknologi for å bedre tjenestene for målgrupper med behov for tilrettelagte produkter.

2. RESULTATMÅL

Departementet har lagt følgende til grunn for bevilgningen i 2008:

Hovedmål	Resultatmål	Resultatindikatorer
Hovedmål 1 Formidling	Videreutvikle utlån av folkebiblioteklitteratur og studielitteratur i lyd og blindeskrift Videreutvikle bokstammen for å gi et riktig tilbud til brukerne Iverksette tiltak for å øke blindeskriftbruken Videreutvikle tilbudet av tidsskrifter, faglitteratur og artikler Videreutvikle løsninger for nedlastning og streaming	– Endring i utlånsomfang – Antall lånere – Endring i tjenestetilbudet – Endring i produksjonsomfang
Hovedmål 2 Produksjon	Ivareta produksjon av folkebiblioteklitteratur og studielitteratur Økt bruk av talesyntese til egnet litteratur Videreutvikle automatisert produksjon, for eksempel til dagsaviser, faglitteratur og artikler Videreutvikle digital fremstilling av produksjoner i lyd og blindeskrift	– Endring i produksjonsomfang – Tiltak for å utnytte produksjonsteknologi
Hovedmål 3 Studenttjeneste	Ivareta veiledning og tilrettelegging av studielitteratur for studenter på universitet og høyskoler Iverksette tiltak for å bedre tilbudet. Øke bruken av digital fremstilling av bøker	– Endring i omfang av produksjoner – Endring i leveringstid – Måling av kundetilfredshet
Hovedmål 4 Nasjonalt ansvar	Videreføre samarbeidet med universitet og høyskolebibliotekene for å utvikle og ta i bruk felles produksjonsteknologi. Delta i utviklingsprosjekter innen Daisy-Consortiet for tilpasning til norske forhold Videreutvikle norsk Daisy-konsortium. Utrede og iverksette tiltak i blindeskriftproduksjonen for produksjonsmiljøene i Norge med tanke på felles digital produksjonsplattform. Gjøre norsk talesyntese enda bedre	– Endring i tjenestetilbudet
Hovedmål 5 Utvikling	Samarbeide nasjonalt og internasjonalt i utvikling av tjenestetilbudet	– Endring i teknologi i produksjon og distribusjon

Hovedmål 1 Formidling

I juni 2008 ble det undertegnet en ny lydbokavtale, mellom staten på den ene siden og rettighetshaverne på den andre. Avtalen gir NLB rett til å fremstille et ubegrenset antall eksemplarer av egenproduserte lydboktitler. For NLBs avgrensede brukergruppe innebærer den nye lydbokavtalen økt tilgjengelighet til lydbøkene i samlingen, og derved en vesentlig bedring i tjenestetilbudet. Den nye lydbokavtalen gjelder også ved produksjon av tidsskrifter, og forenkler administrative rutiner knyttet til denne type produksjoner. Innkjøpte lydbøker, produsert av kommersielle utgivere, omfattes ikke av den nye lydbokavtalen.

For å oppnå bedre ressursutnyttelse, er det et mål for NLB å stimulere til økt bruk av MappaMi, en ekstern web-applikasjon fra Biblioteksystemer AS, som er tilgjengelig via NLBs hjemmesider. MappaMi gjør NLB til et døgnåpent bibliotek. Her kan lånerne når som helst gjøre søk i bokbasen og bestille bøker tilsendt. For å bedre brukervennligheten er det gjort endringer i det opprinnelige brukergrensesnittet slik at det er bedre tilpasset bibliotekets lånergrupper.

I forbindelse med NLBs satsing på kvalitetsheving av bibliotekstjenesten, er det utviklet ny katalogiseringsstandard og i tillegg gjennomført endringer i statistikkrutinene. Som en følge av endrede utlåns- og arbeidsrutiner, ble det i 2007 startet en omorganiseringsprosess for best mulig utnyttelse av tilgjengelige personalressurser. Prosessen ble sluttført i 2008. Flere av medarbeiderne fra avdeling utlån/formidling er tildelt arbeidsoppgaver knyttet til produksjon og administrasjon, samt informasjonsrelaterte oppgaver.

LITTERATURTILBUDET

NLB skal ha et litteraturtilbud tilpasset de ulike brukergruppens behov. I plan for samlingsutvikling er det nedfelt at det i bokvalget skal legges vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet. Utvelgelse av bøker til produksjon i DAISY-format og i blindeskrift hører inn under NLBs sentrale oppgaver.

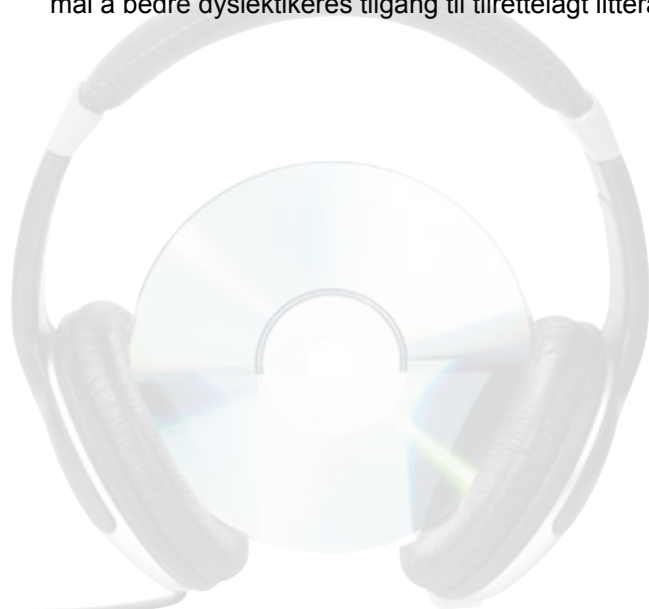
BARN OG UNGDOM

En god bibliotekstjeneste for syns- og lesehemmede barn og unge har høy prioritet i NLB. Avdelingens barne- og ungdomsbibliotekar har hovedansvaret for denne delen av bibliotektilbudet. Gjennom samarbeid med blant andre Huseby kompetansesenter og Norges blindeforbunds barne- og ungdomsavdeling har barne- og ungdomsbibliotekaren jevnlig kontakt med de unge brukerne selv, samt med lærere og andre relevante samarbeidsparter. Annethvert år arrangerer NLB skriveleir for synshemmet ungdom. I møtet mellom skriveglade ungdommer og profesjonelle forfattere, blir nye, spennende tekster skapt. Neste leir er i 2009, og planleggingen har kommet godt i gang gjennom 2008.

INFORMASJONSARBEID

Å gjøre tilbudet bedre kjent for alle aktuelle brukergrupper, er en viktig oppgave for NLB. Dette arbeidet organiseres og ledes i hovedsak av NLBs informasjonsleder. Ved deltakelse med stands og presentasjoner på ulike konferanser og seminarer gir informasjonsgruppen tilknyttet avdeling utlån/formidling viktige bidrag til gjennomføringen av informasjonsarbeidet.

Et økt samarbeid både med fylkes- og folkebibliotekene, og med brukerorganisasjonene, spesielt Norges Blindeforbund og Dysleksiforbundet i Norge, har vært en prioritert oppgave i informasjonsarbeidet. Pilotprosjektet Litteratur til alle, et samarbeidsprosjekt mellom Sør-Trøndelag fylkesbibliotek og NLB, og har som mål å prøve ut hvordan et utvidet samarbeid mellom NLB og folkebiblioteksektoren best kan organiseres. I samarbeid med Dysleksiforbundet arbeider NLB for å etablere Mestringsbiblioteket, et nettsted som har som mål å bedre dyslektikerens tilgang til tilrettelagt litteratur.

TABELL 1.1 BOKSTAMME. FOLKEBIBLIOTEK- OG STUDIELITTERATUR

BOKSTAMME	2006	2007	2008	Endring 2007 - 2008
Folkebibliotek				
Digitale lydbøker (DAISY)	8056	8513	9428	+915
Blindeskriфтbøker	6577	5895	6111	+216
Studielitteratur				
Digitale lydbøker (DAISY)	1214	1539	2105	+566
E-tekst	413	423	446	+23

TABELL 1.2 UTLÅN. FOLKEBIBLIOTEK OG STUDENTTJENESTE

UTLÅN	2006	2007	2008	Endring 2007-2008
Folkebiblioteklitteratur				
Digitale lydbøker (DAISY)	233 830	274 348	320 611	+46 263
Blindeskriфтbøker	1 131	1 577	2 008	+ 431
Studielitteratur				
Digitale lydbøker (DAISY)	4 592	5 938	7 889	+1951
E-tekst/Blindeskriфтbøker	58	15	16	+1
Noter	13	13	21	+8
Totalt utlån	239 618	281 891	330 545	+ 48 654
TPB fjernlån - studenttjenesten	143	417	772	+355

NLBs totale utlån av lyd- og blindeskriфтbøker var i 2008 på 330 545 titler. Det tilsvarer en økning på 17 % sammenlignet med utlånstallene for 2007.

UTLÅN FOLKEBIBLIOTEKLITTERATUR

NLB lånte i ut 2008 ut 320 611 titler folkebiblioteklitteratur i lydbokformat. Dette er en økning på 17 % sammenlignet med 2007.

Utlånet av blindeskriфтbøker økte med 27 % siste år. NLB hadde både i 2005 og 2006 en nedgang i utlånet av blindeskriфтbøker. En økning i antall produserte titler i blindeskriфт, samt effektivisering av utlånsrutinene og etablering av bokklubbordning for blindeskriфтlesere, har bidratt til høyere utlånstall de to siste årene. I 2007 var økningen i blindeskriфтutlånet på 39 % sammenlignet med året før.

UTLÅN STUDIELITTERATUR

Utlånet av studielitteratur i DAISY-format økte fra 5938 titler i 2007 til 7889 titler i 2008, noe som gir en utlånsøkning på hele 33 %

TABELL 1.3 LÅNERE. FOLKEBIBLIOTEK OG STUDENTTJENESTE

ANTALL LÅNERE	2006	2007	2008	Endring 2007-2008
Folkebiblioteket	13 169	14 134	10 931	-3 203
Studenttjenesten	295	299	330	+31
Lånere totalt	13 464	14 433	11 290	- 3 143

ANTALL LÅNERE

Tabellen viser en nedgang i antall registrerte lånere. Dette skyldes korrigeringer i lånerregisteret, herunder sletting av inaktive lånere som ikke hadde lånt bøker i løpet av de seneste fem år. Det ble i 2008 registrert 1 280 nye lånere ved NLB.

Hovedmål 2 Produksjon

Parallelt med stor økning i antall lydbokproduksjoner, og måloppnåelse i blindeskriftproduksjonen, er det ved produksjonsavdelingen lagt ned store ressurser i videreutvikling av dagens produkter, produksjonsprosesser og distribusjonsformer. Endringer i produksjonsverktøy og økt fokus på produksjonsoppfølging har bidratt til en økning i samlet lydbokproduksjon på 73 % seneste år. I tillegg til produksjonstekniske endringer, har bedre utnyttelse av studiokapasiteten, samt rekruttering av flere innlesere vært viktige tiltak for å øke antall produksjoner.

NLB har et utstrakt samarbeid med andre produsenter av tilrettelagt litteratur, både i inn- og utland. Innenlands samarbeider NLB om produksjonsspørsmål med blant andre Huseby kompetansesenter, Norges blindeforbund og med kommersielle aktører innen digitalisering og lydproduksjon. Det er etablert et tett samarbeid med NLBs søsterbibliotek i de øvrige nordiske landene, og internasjonalt med DAISY Consortium (DC). NLB arbeider med en rekke utviklingsprosjekter. De mest sentrale prosjektene er beskrevet under hovedmål 4 og 5.

LYDBOKPRODUKSJON

Alle lydbøker produseres i DAISY-format. Skjønnlitteratur og bøker for barn og unge leses inn på tradisjonell måte, mens rundt halvparten av all studielitteratur produseres ved bruk av talesyntese. Talesyntese blir også brukt ved produksjon av Aftenposten i lydutgave, og i de fleste av NLBs tidsskriftsproduksjoner. Lydbøker produsert ved bruk av talesyntese er tilgjengelig som fulltekstbøker som kan leses på PC samtidig med opplesingen. Fulltekstbøker er et godt produkt spesielt for dyslektikere. Produksjon av studielitteratur, med kort leveringstid som en vesentlig faktor ved vurdering av tilbudets kvalitet, har bidratt til økt fokus på produksjonshastighet og utvikling av nye tilbud. Utvikling og implementering av nye produksjonsmåter har ført til kortere produksjonstid og stor økning i antall titler både for folkebibliotek- og studielitteraturproduksjoner.

I samarbeid med svenske TPB (Talbooks- og punkt-skriftsbiblioteket) er NLB godt i gang med å utvikle en forbedret norsk talesyntese. Dette arbeidet slutføres sommeren 2009. Produksjonsverktøyet DAISY Pipeline vil bli hovedverktøy ved produksjon av DAISY-lydbøker produsert med talesyntese.

Høsten 2008 satte NLB i gang prøveproduksjoner med tradisjonelt innleste fulltekstbøker. Oppstart av ordinær produksjon av denne type DAISY-lydbøker er satt til første kvartal 2009. NLB samarbeider også med TPB for å utvikle mer automatiserte løsninger for denne type produksjoner.

BLINDESKRIFTPRODUKSJON

NLB utfører tilrettelegging av bøker for produksjon i blindeskrift. NLB og Blindes trykkerier er i gang med et prosjekt for utprøving av nye metoder for produksjon og distribusjon av blindeskrift. NLB har startet prosessen med å etablere en felles digital produksjonsplattform for lyd- og blindeskriftbøker. En felles produksjonsplattform vil innebære at all digitalisert litteratur kan gjøres tilgjengelig for lånerne både som lyd- og blindeskriftbøker. Det vil bli lagt til rette for produksjon av blindeskriftbøker på forespørsel.

TABELL 2.1 PRODUKSJON TOTALT. FOLKEBIBLIOTEK- OG STUDIELITTERATUR

PRODUKSJON	2006	2007	2008	Endring 2007-2008
Total produksjon Folkebibliotek- og studielitteratur				
Digitale lydbøker DAISY-format	901	901	1566	+665
Blindeskrift/E-tekstbøker	180	194	208	+14
Total produksjon lyd- og blindeskriftbøker	1 081	1 095	1774	+679

TOTAL PRODUKSJON

NLBs totale produksjon av lydbøker i DAISY-format var i 2008 på 1566 titler. Dette er en økning på 73 % sammenlignet med 2007. NLB har hatt en økning i alle typer lydbokproduksjoner, både tradisjonelle innlesninger og talesynteseproduksjoner. Produksjonsøkningen gjelder både for folkebibliotek- og studielitteratur. Samlet produksjon av blindeskrift/E-tekstbøker økte med 7 % siste år.

Økningen i total produksjon av lyd- og blindeskriftbøker er på 62 % sammenlignet med 2007.

TABELL 2.2 PRODUKSJON. FOLKEBIBLIOTEKLITTERATUR. LYDBØKER

FOLKEBIBLIOTEKLITTERATUR LYDBØKER	2006	2007	2008	Endring 2007-2008
Lydbøker - egenproduserte innlesninger	442	380	555	+175
Lydbøker - innkjøpte kommersielle	128	126	152	+26
Lydbøker - talesyntese - avis, tidsskrifter, bøker	7	39	342	+303
Total produksjon DAISY-format	587	546	1049	+503
Lydbøker - voksen	312	262	378	+116
Lydbøker - barn	130	118	177	+59

TABELL 2.3. PRODUKSJON FOLKEBIBLIOTEKLITTERATUR. BLINDESKRIFTBØKER

FOLKEBIBLIOTEKLITTERATUR BLINDESKRIFTBØKER	2006	2007	2008	Endring 2007-2008
Total produksjon blindeskrift	180	194	180	-15
Blindeskrift - voksen	48	74	85	+11
Blindeskrift - barn	78	110	95	-15
Innkjøpte taktile/interfolierte bøker	10			

FOLKEBIBLIOTEKLITTERATUR

Den totale tilveksten av folkebiblioteklitteratur i lydformat var i 2008 på 1049 titler. Dette er en økning på 92 % sammenlignet med 2007. Økningen er størst når det gjelder talesynteseproduksjoner – som omfatter avis, tidsskrifter og noe sakprosa. Ny lydbokavtale og utvikling av en forbedret norsk talesyntese legger til rette for en fortsatt stor produksjon av lydbøker med talesyntese.

Det er verdt å merke seg at NLB i 2008 produserte 555 lydbøker med tradisjonell innlesning. Det gir en økning på 46 % sammenlignet med 2007 for denne type pro-

duksjoner. All skjønnlitteratur vil fortsatt bli lest inn på tradisjonell måte.

Produksjonen av antall boktitler i blindeskrift viser en svak nedgang sammenlignet med foregående år. I tillegg til produksjonstallet på 179 bøker i blindeskrift, er det imidlertid også produsert noveller til novelleklubbene, samt nyhetsbrev, som sendes ut til de av blindeskriftlesere som abonnerer på denne tjenesten. Tall for denne type blindeskriftproduksjoner er ikke tatt inn her, men det er altså en samlet økning også på dette området.

TABELL 2.4 PRODUKSJON. STUDIELITTERATUR

STUDIELITTERATUR	2006	2007	2008	Endring 2007-2008
Lydbøker – innlesninger	244	171	232	+61
Lydbøker – talesyntese	80	185	285	+100
Total tilvekst DAISY-format	324	356	517	+161
E-tekstbøker/blindeskrift	44	10	14	+4
Blindeskriftnoter	0		14	

STUDIELITTERATUR

Det ble i 2008 produsert totalt 517 titler studielitteratur i lydbokformat. Det gir en produksjonsøkning for studielitteratur på 45 % sammenlignet med 2007. Studielitteratur produsert med talesyntese økte med 100 titler i 2008, og utgjør nå 55 % av den samlede produksjonen av studielitteratur i DAISY-format.

Hovedmål 3 Studenttjenesten

ØKT PRODUKSJON

Det ble i 2008 produsert 517 titler studielitteratur i DAISY-format. Det er en produksjonsøkning på 45 % sammenlignet med 2007. 55 % av DAISY-bøkene ble i 2008 produsert ved bruk av talesyntese, noe som innebærer en økning på 49 % for denne type lydbokproduksjon. Ved å benytte talesyntese i sine produksjoner, har NLB i tillegg til en stor økning i antall produserte titler også kortet vesentlig ned på produksjonstiden for den enkelte bok. Dette er en vesentlig forbedring i tjenesten overfor studenter med behov for tilrettelagt litteratur. Lydbøker produsert ved bruk av talesyntese er tilgjengelig både som lydbok og som fulltekstbok som kan leses på PC samtidig med at teksten blir opplest. Lydbøker i fulltekstformat er et svært godt produkt for studenter med dysleksi eller andre lesevansker.

LÅNERSAMMENSETTING

Antall lånere ved studenttjenesten økte i 2008 med 10 %. Antall registrerte lånere ved studenttjenesten er totalt 330, av disse er 22 % synshemmede studenter med produksjonsrett. Det aller meste av NLBs produk-

sjon av tilrettelagt pensumlitteratur for studenter ved universiteter, høyskoler og fagskoler bestemmes av disse studentenes pensumlistene. De øvrige lånerne ved studenttjenesten (78 %) kan låne alle titler produsert for synshemmede studenter, men de har ingen selvstendig produksjonsrett. I 2008 kunne NLB benytte noe av midlene som KD bidro med til å produsere noen titler i tillegg til de som produseres for synshemmede studenter med produksjonsrett. Studentene uten produksjonsrett har dysleksi, eller andre dokumenterte lesevansker. Antall synshemmede studenter har holdt seg nokså stabilt de senere år. Økningen i antall lånere finner vi i gruppen med dysleksi eller andre lesevansker.

ØKT UTLÅN

Utlånet av studielitteratur økte med 33 % sammenlignet med tallene for 2007. Også i 2006 og 2007 økte utlånet av studielitteratur med rundt 30 %. I tillegg til utlån av egne produksjoner, lånte studenttjenesten i 2008 ut 772 titler via fjernlånsamarbeid med TPB (Talbooks- og punktskriftsbiblioteket). Denne tjenesten tilbys både syns- og lesehemmede studenter.

Hovedmål 4 Nasjonalt ansvar

SAMARBEID MED UNIVERSITETS- OG HØGSKOLESEKTOREN

For å bedre syns- og lesehemmedes studenters tilgang til tilrettelagt studielitteratur, har NLB i samarbeid med den nasjonale pådriverenheten ved NTNU (se www.universell.no for nærmere beskrivelse) tatt initiativ til et utvidet samarbeid med universitets- og høyskolesektoren. Via NLBs hjemmesider får lærestedene enkel tilgang til DAISY PipeOnline, hovedverktøy for produksjon av DAISY-bøker med talesyntese, slik at de selv kan foreta produksjoner for enkeltstudenter. Produksjonsverktøyet eies og driftes av NLB. Samarbeidsprosjektet gir god produksjonsteknologiutnyttelse og en vesentlig forbedring i tilbudet til syns- og lesehemmede studenter, både ved lærestedene og ved NLB. Videreutvikling av produksjonsverktøyet DAISY Pipeline, samt tilpasninger i Bibliofils samsøktjeneste er viktige tiltak i dette prosjektet. En ny samsøktjeneste vil gi det enkelte lærested oversikt over igangsatte og ferdige lydbokproduksjoner.

UTVIKLING AV NY TALESYNTESE

I samarbeid med TPB (Talbooks- og punktskriftsbiblioteket) er NLB i gang med å utvikle en ny talesyntese. Utviklingsarbeidet vil bli slutført og den nye talesyntesen tatt i bruk i løpet av sommeren 2009. En stadig større del av studielitteraturen, samt tidsskrifter og offentlige dokumenter produseres ved bruk av talesyntese. NLB satte høsten 2008 i gang et prosjekt for å prøve ut produksjoner av innleste fulltekstbøker i DAISY-format. Hensikten med prosjektet er å opparbeide kunnskap om effektiv produksjon av denne type bøker basert på eksisterende teknologi. Parallelt med dette prosjektet deltar NLB, sammen med TPB, i et prosjekt innenfor DAISY Consortium for å utvikle mer automatiserte produksjonsløsninger for denne type fulltekstbøker.

DAISY CONSORTIUM (DC)

Deltakelse i DAISY Consortium (DC) er av vesentlig betydning for store deler av utviklingsarbeidet ved NLB. NLB er representert i styret for DC, og innehar i tillegg en viktig rolle i arbeidsgruppen som utvikler

et online grensesnitt (GUI) for DAISY Pipeline, hovedproduksjonsverktøyet for lydbøker med talesyntese. DAISY Pipeline ble i 2008 tatt i bruk som internt produksjonsverktøy i NLB. Ved årsskiftet 2009 vil NLB være første institusjon som implementerer DAISY PipeOnline. Utviklingen av denne løsningen er av vesentlig betydning i samarbeidsprosjektet med universitets- og høyskolesektoren.

NORSK DAISY-KONSORTIUM (NDK)

NLB tok i 2006 initiativ til stiftelsen av Norsk DAISY-konsortium (NDK). NDK er tilsluttet det internasjonale DAISY Consortium (DC), og består av Nasjonal pådriver, Huseby kompetansesenter, Tambartun kompetansesenter, Norges blindforbund, KABB (Kristent arbeid blant blinde og svaksynte) og NLB. Det er tatt initiativ til å utvide antall medlemmer. NLB leder arbeidet i NDK.

I juni 2008 sto NLB som arrangør for styremøte og generalforsamling for DAISY Consortium. I samarbeid med NDK arrangerte NLB i den forbindelse konferansen DAISY – the Best Way to Read. Konferansen samlet 150 deltakere fra inn- og utland.

BLINDESKRIFTPRODUKSJON

NLB og Blindes trykkerier er i gang med et prosjekt for utprøving av nye produksjonsmetoder og distribusjon av blindeskrift. Noveller og nyhetsbrev i blindeskrift trykkes og distribueres fra Blindes trykkerier, mens NLB fortsatt står for all tilrettelegging frem til trykking. I løpet av 2009 er intensjonen at samarbeidsprosjektet skal utvides til også å omfatte trykking og utsending av bøker i blindeskrift.

En felles digital produksjonsplattform er av vesentlig betydning for en effektiv produksjon, både av lyd- og blindeskriftbøker. Produksjonsavdelingen er i gang med tilrettelegging for en slik plattform, som vil innebære at all digitalisert litteratur kan gjøres tilgjengelig for lånerne, både som lydbøker og i blindeskrift. NLB har utarbeidet planer for implementering av AutoBraille, et verktøy for DTB-basert produksjon av blindeskrift.

DISPONERING AV KD-MIDLER

NLB mottok i 2008 kr 1 million fra Kunnskapsdepartementet for å styrke tilbudet til syns- og lesehemmede studenter. Midlene fra KD er brukt i forbindelse med igangsetting og gjennomføring av tre tiltak: Utvikling av ny og forbedret norsk talesyntese, videreutvikling av produksjonsverktøyet DAISY Pipeline og økt produksjon av antall titler studielitteratur

SAMARBEID MED NASJONALBIBLIOTEKET

NLBs digitale masterarkiv blir lagret ved Nasjonalbibliotekets avdeling i Mo i Rana. Det sikrer at NLBs produksjoner er tilgjengelig uansett hvilke filformater som blir tatt i bruk i fremtiden. Utlånet av lydbøkene, inkludert brenning av ny DAISY-CD for hvert nytt utlån, skjer fra NLB. NLBs samling av blindeskriftbøker utgjør et stort volum. NB Mo i Ranas store lagringskapasitet blir utnyttet ved at blindeskriftbøkene oppbevares der. Ved utlån sendes blindeskriftbøkene direkte fra Mo i Rana til den enkelte låner. Sammen med et godt samarbeid om IKT-drift, er dette av vesentlig betydning for NLB og et godt eksempel på samarbeid for å utnytte statlige ressurser best mulig.

Hovedmål 5 Utvikling

For å utvide tjenestetilbudet vil NLB fortsette samarbeidet med tidligere omtalte institusjoner, produsenter og organisasjoner, både i inn- og utland. NLB deltar imidlertid også i andre prosjekter og arbeidsgrupper.

IFLA

NLB er medlem av Standing Committee i IFLAs seksjon Libraries serving persons with print disabilities. Seksjonen har som hovedmål å arbeide for at personer med syns- og lesehemninger får tilgang til de samme bibliotekjentene som andre. NLB er også medlem i The Global Library Project, i arbeidsgruppen Library Collections Development and Exchange. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom IFLA og DAISY Consortium, med hovedformål å gi alle syns- og lesehemmede direkte tilgang til ønsket litteratur i digital form – fra hvor som helst i verden. Tilgangen skal sikres gjennom internasjonale samarbeidsavtaler om fjernlån, filutveksling og/eller kjøp av ønskede titler.

FILUTVEKSLING

NLB leder en arbeidsgruppe bestående av representanter fra våre søsterbibliotek i Norden. Hovedformålet er å samarbeide om utveksling av filer for å bedre tilgangen for brukerne, og unngå dobbeltproduksjoner. Arbeidet i denne gruppen er spesielt rettet mot studielitteratur. I forbindelse med dette arbeidet er Bibliofils samsøktjeneste tilrettelagt slik at tjenesten gir oversikt over planlagte og igangsatte produksjoner ved NLB og TPB. Arbeidet i denne gruppen må sees i sammenheng med samarbeidsprosjektet mellom NLB, Nasjonal pådriver og universitets- og høyskolesektoren for å bedre lærestedenes tilbud av tilrettelagt studielitteratur.

DISTRIBUSJON

NLB er i gang med utprøving av direkte avspilling og nedlasting av lydbøker, og er i drøftinger med ulike aktører om mulige løsninger tilpasset NLBs behov. En interessant løsning er utvikling av en web-basert DAISY-spiller som sammen med selve lydboken gjøres tilgjengelig via NLBs hjemmesider. Ved en slik løsning er det ikke behov for lokal installasjon eller nedlasting/streaming av lydboken.

Plandokumenter

NLBs strategiplan for perioden 2007 – 2010 beskriver virksomhetens hovedmål og tiltak for måloppnåelse. Basert på sentrale mål i strategiplanen, utarbeides det årlige virksomhetsplaner for den enkelte avdeling, og i tillegg egen plan for informasjonsarbeidet. Strategi- og virksomhetsplaner godkjennes av NLBs styre. Rapporten Kritisk blick på IKT er en gjennomgang av organisering og kostnader knyttet til NLBs IKT-virksomhet. Rapporten inneholder beskrivelse av risikofaktorer, samt tiltak for risikoredusering. Risikovurdering er også tatt inn som egne punkt i avdelingenes årlige virksomhetsplaner. Reglement Rutiner for anskaffelser sikrer at alle anskaffelser i NLB utføres i henhold til gjeldende lover, forskrifter, retningslinjer og instruksjoner for offentlige anskaffelser.

REDEGJØRELSE OM ETISKE RETNINGSLINJER FOR STATSTJENESTEN

NLB er en oversiktlig organisasjon som sammen med virksomhetens karakter bidrar til at det på mange områder er begrenset risiko for å komme i konflikt med de etiske retningslinjer som gjelder for statstjenesten.

NLB har en betydelig brukerkontakt, både på telefon, via e-post og gjennom selvbetjente løsninger på Internett. Dette kan i enkelte tilfeller lede til krevende situasjoner der flere hensyn må veies opp mot hverandre. Blant annet gjennom utarbeidelse og oppfølging av en serviceerklæring forsøker vi å ivareta hver enkelt bruker best mulig, samtidig som vi har helheten for øye.

Som det går frem flere steder i denne årsrapporten, har NLB satt mye inn på å effektivisere virksomheten. Slik arbeider vi for å sikre at de midlene som er bevilget gir så gode resultater for brukerne som mulig.

INTEGRERING / INKLUDERING AV PERSONER MED INNVANDRERBAKGRUNN

NLB hadde per 01.01.08 to ansatte med innvandrerbakgrunn. Dette er uendret per 01.01.09. Antall personer med innvandrerbakgrunn utgjør 4,3 % av totalt ansatte i NLB.

REDEGJØRELSE OM LIKESTILLING

2008	Totalt		Lederstillinger		Øvrige stillinger	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kjønnsfordeling – alle ansatte (i pst.)	56,9	43,1	25,0	75,0	65,2	34,8
Kjønnsfordeling – heltidsansatte (i pst.)	62,0	38,0	25,0	75,0	58,8	41,2
Kjønnsfordeling – deltidsansatte (i pst.)	83,3	16,7	0,0	0,0	83,3	16,7
Gjennomsnittslønn (i 1000 kr)	314	374	544	611	306	330

REDEGJØRELSE OM LIKESTILLING

NLB har tradisjonelt vært inndelt i en kvinnedominert avdeling for utlån/formidling og en mannsdominert produksjonsavdeling. Rekruttering av nye medarbeidere ved NLB har i de seneste årene i stor grad vært til stillinger tilknyttet produksjonsavdelingen. Her har andelen av kvinnelige ansatte økt.

Likestilling mellom kjønnene er en viktig målsetning for lønnspolitikken ved NLB. Holder vi lederstillinger utenom, ser vi av tabellen at mannlige ansatte ved NLB i gjennomsnitt tjener 7,8 % mer enn kvinnelige ansatte. Vi har ikke kunnet finne noe som tyder på at menn og kvinner systematisk behandles ulikt i spørsmål om lønnsfastsettelse og lønnsutvikling.

REDEGJØRELSE OM OPPFØLGING AV IA-AVTALEN

NLB inngikk første IA-avtale i 2003. Ny IA-avtale ble inngått i 2008. Det totale sykefraværet var i 2008 på 5,04 % Overgang til nytt lønns- og personalsystem gjør at det er knyttet visse utfordringer til å kunne presentere sammenlignbare tall for tidligere år. NLB har flere arbeidsplasser tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne, tre av disse er tilrettelagt for ansatte med synshemminger.

REDEGJØRELSE OM SYSTEMATISKE BRUKERUNDERSØKELSER

I samarbeid med Sentio Research Norge gjennomførte NLB i høsten 2008 en brukerundersøkelse rettet mot lydboklånerne. 500 av NLBs aktive lydboklånerne ble intervjuet. Aktive lånerne er i undersøkelsen definert som lånerne som har lånt lydbøker etter 01.07.07. Hensikten med undersøkelsen var å kartlegge lånernes bruksmønster, samt å måle tilfredsheten med de ulike tilbudene. Det er i undersøkelsen stilt spørsmål om låne- og lesevaner, og om hvor fornøyde lydboklånerne er med litteraturtilbudet ved NLB. Videre er det også stilt spørsmål om kvaliteten på NLBs lydbøker, kontakten med førstelinjetjenesten og om bruk av hjemmesiden.

Undersøkelsen inneholder også spørsmål om avspilningsutstyr og kort om nye tjenester. Brukerundersøkelsen viser stor grad av tilfredshet med NLBs tilbud. De eldste lånerne er mest fornøyd med tilbudet.

Kort om funn i brukerundersøkelsen:

- 59 % hører på lydbøker 1-3 timer eller mer hver dag, eller mer enn 10 timer i uken
- 69 % av NLBs aktive lånere er kvinner
- 38 % har utdanning på grunnskolenivå, 31 % har videregående skole, og til sammen 31 % er universitets- eller høyskoleutdannet
- 90 % låner skjønnlitteratur, 31 % låner sakprosa og faglitteratur
- Synshemmede er mer tilfreds med tilbudet enn dyslektikerne
- 75 % synes det er enkelt å komme i kontakt med NLBs førstelinjetjeneste, og 80 % opplever de ansatte som svært serviceinnstilt.

REDEGJØRELSE FOR VIRKSOMHETENS MILJØARBEID

Administrasjonssjefen i NLB er ansvarlig for miljøarbeidet. Seksjonssjefene skal påse at miljøarbeidet følges opp i avdelingene.

Papirinnsamlingsesker er plassert ved hver arbeidsplass. Datautstyr gjenbrukes internt, ved kassasjon leveres alt til gjenbruk eller til miljøvennlig destruksjon. All belysning i kontorlandskap slås automatisk av etter kl 18.00.

NLBs reglementet Rutiner for anskaffelser ivaretar regjeringens krav til offentlige virksomheter om å utøve miljø- og samfunnsansvar ved anskaffelser.

UTFORDRINGER FOR NLB I 2009

Det vil i kommende år være en stor ressursmessig utfordring for NLB å opprettholde dagens høye produktjonsnivå, og samtidig fortsette den sterke satsingen på videreutvikling av produkter, produksjonsmåter og distribusjonsformer.

Produksjonsavdelingen er NLBs viktigste teknologiske utviklingsenhet. Svært mye av utviklingsarbeidet skjer i samarbeid med andre produsenter av tilrettelagt litteratur, både i inn- og utland. En fortsatt prioritering av samarbeidet på nasjonalt nivå, på nordisk plan, og innen DAISY Consortiet, er viktig for å sikre NLBs lånere et best mulig tilbud.

For å utvikle tjenestetilbudet må NLB, i tillegg til å være orientert om og gi sitt bidrag til produksjonstekniske nyvinninger, også være godt orientert om utviklingen innen ulike distribusjonsformer for digitalt materiale. NLB skal ha god oversikt over produksjons- og distribusjonsformer som benyttes både av andre produsenter av tilrettelagt litteratur, og om tilsvarende teknologi benyttet av kommersielle produsenter.

NLB har hatt en sterk økning i lydbokproduksjonen, både når det gjelder tradisjonelt innleste bøker og lydbøker produsert med talesyntese. Produksjonsøkningen gjelder både folke- og studielitteratur. I tillegg til økte produksjonstall, gir ny lydbokavtale NLB rett til å fremstille et ubegrenset antall eksemplarer av egenproduserte titler. NLB har i 2008 oppnådd en vesentlig forbedring i tjenestetilbudet og tar sikte på å videreutvikle dette i 2009.

STYREBEHANDLET

Styret godkjente årsrapporten på styremøte 06.02.2009.

Oslo, 18.02.2009

Øyvind Engh
Direktør

Liv Torild Ellefsen
Informasjonsleder

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

Observatoriegaten 1B, Postboks 2764 Solli, 0204 OSLO
Tlf. utlån 22 06 88 10 • E-post utlaan@nlb.no • www.nlb.no